

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การรับรู้และการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ
ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสามง่าม จังหวัดพิจิตร

ผู้เขียน นางกชกร ศิริไกรวัฒนวงศ์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. เรมवल นันท์สุภวัฒน์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา กรรมการ

บทคัดย่อ

พยาบาลวิชาชีพจะให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพโดยมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและมีการสร้างเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การศึกษารุ่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสามง่าม จังหวัดพิจิตร ประชากรที่ศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาการรับรู้และการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพเท่ากับ 0.84 และ 0.98 ตามลำดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้และการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพเท่ากับ 0.96 และ 0.96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้การให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 162.46$, $\sigma = 0.79$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการรับรู้ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านผู้ให้ความรู้ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านวิธีการให้ความรู้และด้านบรรยากาศการเรียนรู้

($\mu = 44.35$, $\sigma = 0.62$, $\mu = 31.50$, $\sigma = 0.91$, $\mu = 43.46$, $\sigma = 0.88$, $\mu = 43.15$, $\sigma = 0.76$ ตามลำดับ)

2. พยาบาลวิชาชีพมีการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 136.88$, $\sigma = 0.82$) เมื่อพิจารณาการปฏิบัติรายด้านพบว่า ด้านผู้ให้ความรู้ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านวิธีการให้ความรู้ ($\mu = 6.73$, $\sigma = 0.75$, $\mu = 26.27$, $\sigma = 0.90$, $\mu = 36.38$, $\sigma = 0.88$ ตามลำดับ) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบรรยากาศการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 37.50$, $\sigma = 0.76$)

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ ด้านผู้ให้ความรู้ คือ ขาดความรู้ความเข้าใจทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม ด้านกลุ่มเป้าหมาย คือ ไม่สามารถประเมินผู้เรียนก่อนให้ความรู้ เนื่องจากผู้รับบริการมาก ด้านวิธีการให้ความรู้ คือ ไม่สามารถเลือกวิธีการให้ความรู้แบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและขาดการสนับสนุนอุปกรณ์การให้ความรู้ทางด้านสร้างเสริมสุขภาพ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ คือ บรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนรู้

ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรพยาบาลวิชาชีพในกลุ่มงานการพยาบาลและกลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว และชุมชนให้มีการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้มารับบริการให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้วย

Independent Study Title Perception and Practices on Providing Health Promoting
Knowledge Among Professional Nurses in Samngam Hospital
Phichit Province

Author Mrs. Kotchakorn Sirikrai wattanawong

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Raymoul Nantsupawat Chairperson

Assist. Prof. Dr. Pongsri Keitlertnapha Member

ABSTRACT

Professional nurses provide health promoting knowledge by performing their roles as a learning facilitator, including encouraging participation of people and empowering them. The purpose of this study was to examine levels of perception and practices as well as problems and barriers in providing health promoting knowledge among professional nurses at Samngam Hospital, Phichit Province. The population included 27 professional nurses. The research instrument developed by student researcher. The content validity index of perception and practices were 0.84 and 0.98 respectively. The reliability of both perception and practices were 0.96. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study indicated that :

1. The total mean scores of perception on providing health promoting knowledge was at a high level ($\mu = 162.46$, $\sigma = 0.79$). When analyzing four dimensions of perception in which health educator, target group, learning method, and learning climate are included, they were at a

high level ($\mu = 44.35$, $\sigma = 0.62$, $\mu = 31.50$, $\sigma = 0.91$, $\mu = 43.46$, $\sigma = 0.88$, $\mu = 43.15$, $\sigma = 0.76$ respectively).

2. The total mean scores of practices on providing health promoting knowledge was at a moderate level ($\mu = 136.88$, $\sigma = 0.82$). When analyzing each dimension of practices, the mean scores of health educator, target group, learning method, they were at a moderate level ($\mu = 36.73$, $\sigma = 0.75$, $\mu = 26.27$, $\sigma = 0.90$, $\mu = 36.38$, $\sigma = 0.88$ respectively). However, the mean score of learning climate was found at a high level ($\mu = 37.50$, $\sigma = 0.76$).

3. Problems and barriers on providing health promoting knowledge were found as follows: 1) for health educator dimension, lacking knowledge of theory and techniques of behavior adaptation was found, 2) for target group dimension, inability to evaluate learners before providing knowledge due to too many clients was found, 3) for learning method dimension, the results showed the inability to select appropriate teaching methods as well as lack of supportive learning instruments in providing knowledge, and 4) for learning climate dimension, The findings indicated lacking supportive climate in learning

The results of this study could be used as a basic data in developing plans of human resource in nursing service department, family practices, and community. Providing Health Promoting Knowledge should be done effectively by considering the problems and barriers in practices as well.